

Visiedocument

Het Palthehuis 2016 - 2020

Het Palthehuis staat aan de vooravond van een periode vol veranderingen. Zoals veel kleinere musea in Nederland merkt het bestuur dat het museumlandschap veranderd is. Er is meer concurrentie, onderling en met de vrijetijdsector, het publiek is kritischer geworden en de financiële ruimte kleiner. De inrichting van het museum is al lange tijd onveranderd en voldoet niet meer aan de wensen van de huidige museumbezoeker. Daarnaast wil het bestuur naast de persoonlijke geschiedenis van het pand en haar bewoners ook meer aandacht te schenken aan de historie van de stad Oldenzaal. Tijd dus voor een nieuwe inhoudelijke opzet en een herinrichting van het huidige pand. Naast het vinden van een nieuwe inhoudelijke opzet voor het museum en de uitwerking daarvan in een fysieke herinrichting zal het Palthehuis ook een ander beleid moeten gaan voeren om het museum toekomstbestendig te maken. Naast het beheer en behoud van de collectie zal de nadruk meer moeten gaan liggen op samenwerking met andere musea en cultuurinstellingen (ook over de grens), organisatie van randactiviteiten, ontwikkeling van educatieve activiteiten en een hedendaags PR beleid. Het vernieuwde museum zal opnieuw in de markt moeten worden gezet en nieuwe activiteiten moeten ontplooiën om het museumpubliek aan te trekken en aan zich te binden. Daarnaast zal er ook gekeken moeten worden naar het aanboren van nieuwe geldstromen en bronnen van inkomsten om het museum financieel toekomstbestendig te maken.

Missie en doelstelling

De missie van het Palthehuis is *het beheren, presenteren en voorlichting geven over het Palthehuis en de daarbij behorende deelcollecties binnen de cultuurhistorische context van Oldenzaal.*

Hierbij zal het museum een relatie leggen tussen de collecties in het historische woonhuis en de historie van de regio (gemeente Oldenzaal) en omliggende regio's om zo de collectie in een regionale context te plaatsen en de positie van het museum in de lokale samenleving te versterken.

Voor de periode 2016-2020 heeft het museum de volgende doelstelling geformuleerd: *Het doel van het Palthehuis is om een museum van regionale betekenis te worden waar informatie, kennis en materiaal over de regio wordt verzameld, onderzocht, beheerd, onderhouden en op laagdrempelige manier wordt gepresenteerd voor diverse doelgroepen, dat daarnaast sterk verankerd is in de Oldenzaalse samenleving en op diverse vlakken samenwerkt met lokale en bovenlokale partners binnen vernieuwende projecten.*

Met als basis de diverse deelcollecties wil het bestuur een presentatie van hoge kwaliteit realiseren die het verhaal vertelt van het gebouw, haar bewoners en de stad Oldenzaal. Het museum moet een plek worden met een hoge verblijfskwaliteit waar bezoekers en bewoners samen komen om de historie te beleven, evenementen te bezoeken, te leren, te vieren en elkaar te ontmoeten. De bezoekers en bewoners zullen het mede mogelijk maken een gezonde exploitatie tot stand te brengen. Samenwerking met het (toeristisch) bedrijfsleven, bewoners en sociaal-culturele instellingen zorgt voor een sterke verankering in de stad. Belangrijk hierbij is dat het Palthehuis zich hierbij niet volgend maar leidend opstelt en zelfstandig op zoek gaat naar vernieuwende projecten en ontwikkelingen die ingezet kunnen worden binnen projecten. Integrale samenwerking met andere Oldenzaalse musea is hierbij van groot belang.

Collectie/presentatie

Het Palthehuis wil het verhaal van de stad Oldenzaal een belangrijk onderdeel maken in de vaste presentatie van het museum. Dit is een logische keuze omdat het verhaal van het Palthehuis en haar bewoners onderdeel uit maakt van de geschiedenis van Oldenzaal. Was Oldenzaal een meer onbeduidende plaats geweest zonder politieke, financiële of kerkelijke relevantie dan had het Palthehuis er niet gestaan. Deze drie thema's: religie, handel en militaire macht, vormen de basis van de nieuwe vaste presentatie. Het plaatsen van het Palthehuis in haar historische context en daarmee van het Palthehuis een historisch stadsmuseum maken biedt zowel het museum als de bezoeker een inhoudelijke meerwaarde. Het geeft het museum de mogelijkheid tot verbreding en daarmee nieuwe mogelijkheden tot samenwerking en uitwisseling met andere musea en cultuurinstellingen. Ook is het mogelijk om samenwerking aan te gaan met andere vestingsteden binnen en buiten Nederland. De bezoeker maakt niet alleen kennis met de unieke geschiedenis van het Palthehuis zelf, maar ook met de rijke historie van Oldenzaal en krijgt daarmee ook een unieke blik in de vaderlandse en Europese geschiedenis. Deze inhoudelijk bredere opzet maakt het Palthehuis interessanter voor een groter publiek.

In de nieuwe presentatie over het verhaal van Oldenzaal wil het bestuur dat er veel aandacht is voor archeologisch materiaal. Er is een grote schat aan archeologisch materiaal achtergebleven in de grond die informatie bevat over het leven in Oldenzaal. Archeologisch materiaal biedt enorme hoeveelheden informatie op basis waarvan een beeld kan worden geschetst van de ontwikkeling van Oldenzaal. De huidige collectie archeologisch materiaal kan aangevuld worden met materiaal dat zich momenteel nog in de gemeentelijke en provinciale depots bevindt.

Naast het toevoegen van het verhaal van Oldenzaal moet het historische woonhuis ook onder handen worden genomen. Allereerst zal het woonhuis in ere worden hersteld op basis van historisch onderzoek naar de diverse ruimtes. Daarnaast zullen er diverse elementen worden toegevoegd om het museum aantrekkelijk te maken voor de hedendaagse museumbezoeker. Beleving en sfeer zullen hierin centraal staan. Door de collectie op een optimale manier te presenteren en belevingsaspecten toe te voegen wordt het museum aantrekkelijk gemaakt voor diverse doelgroepen.

Verbinding met de stad

Het Palthehuis wil een museum zijn dat sterk verankerd is in haar omgeving. Musea hebben niet alleen een functie voor hun bezoekers en in het beheer en behoud van hun collecties, zij vervullen ook een belangrijke sociaal-culturele rol. Naast dat het museum het verhaal van de stad vertelt moet er ook aandacht zijn voor het behoud van het immaterieel erfgoed zoals lokale gebruiken en oral history. Daarnaast moet het museum een plek zijn waar bewoners zich thuis voelen en waar ruimte is voor vergaderingen, lezingen en andere activiteiten. Deze activiteiten komen tot stand door samenwerking met lokale ondernemers en instellingen.

Bij de herinrichting wordt de tuin opengebrouwen en aan de openbare ruimte toegevoegd. De tuin wordt daarnaast zo ingericht dat deze geschikt is voor diverse grootschalige en kleinschalige evenementen zoals markten, concerten en andere festiviteiten.

Naast het Palthehuis zijn er diverse gebouwen en plekken in de stad die een belangrijk onderdeel zijn van de geschiedenis van Oldenzaal en daarmee ook van de geschiedenis van het Palthehuis. Een modern museum, en met name een stadsmuseum, is meer dan een gebouw waar een verhaal wordt verteld. Zoals de stad onderdeel wordt van het museum wordt ook het museum onderdeel van de

stad. Door de geschiedenis zichtbaar te maken in de stad wordt niet alleen het verhaal van het museum versterkt, maar wordt ook de zichtbaarheid van het museum vergroot. Deze zichtbaarheid kan in vele fysieke en digitale vormen worden gegoten, afhankelijk van de wensen, mogelijkheden en financiële middelen. Naast dat de inzet van dergelijke punten inhoudelijk interessant is kunnen deze ook op andere wijze worden ingezet. Zo worden er toeristische producten ontwikkeld waarin deze punten worden meegenomen en tijdelijke presentaties op locatie gerealiseerd.

Publieksbereik

Het Palthehuis wil een plek zijn waar iedereen zich prettig voelt. Ruimtes moeten daarom toegankelijk zijn voor iedereen, groot of klein, met of zonder beperking. Waar mogelijk worden alle ruimtes rolstoeltoegankelijk gemaakt en geschikt voor bezoek met een kinderwagen. Daarnaast is er aandacht voor kindvriendelijke objecten op ooghoogte. Informatie moet voor iedereen toegankelijk en te begrijpen zijn. De wijze waarop de informatie toegankelijk wordt gemaakt is divers en past bij de hedendaagse museumbezoeker. Voor wie wil is er uitgebreidere informatie beschikbaar.

Het museum richt zich op een divers aantal doelgroepen, hierbij wordt de PR met name gericht op de lokale bevolking en toeristen die het gebied bezoeken. Binnen deze twee groepen zijn diverse doelgroepen te onderscheiden zoals actieve ouderen, gezinnen, scholen, groepen en tweeverdieners. Ook de zakelijke markt en groepen vormen een belangrijke doelgroep. Deze doelgroep biedt mogelijkheden voor diverse verdienmodellen in de vorm van arrangementen (met of zonder catering) of door het museum te verhuren als locatie voor vergaderingen of andere bijeenkomsten. Goede voorzieningen en een representatieve omgeving zijn hiervoor van groot belang.

Iedere doelgroep moet zich thuis voelen in het museum, de aspecten die voor iedere groep van belang zijn worden daarom meegenomen in de nieuwe inrichting. Daarnaast worden er in samenwerking met andere (toeristische) ondernemers diverse producten op maat ontwikkeld die een bezoek aan de stad nog aantrekkelijker maken.

Educatie

Een belangrijke taak van stadsmusea is educatie. Het museum is voor leerlingen, als aanvulling op school, de meest toegankelijke en laagdrempelige plek waar zij informatie kunnen vinden over de geschiedenis van hun omgeving. Het bestuur wil dat educatie in de nieuwe inhoudelijke opzet een belangrijke rol krijgt. Een goed inhoudelijk programma, dat een meerwaarde vormt voor de lesstof die wordt behandeld in de les, zal scholen aantrekken.

Dat belangrijke gebeurtenissen in de stad direct te linken zijn aan belangrijke gebeurtenissen op nationaal en Europees niveau is een interessant gegeven voor de scholen. Hierdoor maken leerlingen niet alleen kennis met de geschiedenis van Oldenzaal en omgeving, een mooiere introductie tot geschiedenis kunnen leerlingen zich niet wensen. In de vormgeving van de vaste presentatie worden elementen meegenomen die gebruikt kunnen worden binnen de educatieve lijn. Hiermee wordt direct een verband gelegd tussen de educatieve pakketten en de vaste collectie. Verder wil het bestuur dat er in het gebouw een educatieve ruimte wordt ingericht. Deze kan niet alleen gebruikt worden voor schoolbezoeken, maar ook ingericht worden voor individuele jonge

bezoekers (onder begeleiding) en groepen kinderen in de vorm van kinderfeestjes. Door het bieden van activiteiten voor kinderen wordt het museum interessanter voor een bezoek door gezinnen.

Organisatie

Het omvormen van het Palthehuis naar een stadsmuseum dat voldoet aan de wensen van de hedendaagse bezoeker, verankerd is in de Oldenzaalse samenleving en vorm geeft aan vernieuwende cultuur-historische projecten vergt een andere aanpak dan in de afgelopen jaren is gehanteerd. Belangrijk is dat de presentatie van de vaste collectie, het historische woonhuis en het verhaal van Oldenzaal goed wordt neergezet. Daarnaast moet het gebouw zodanig zijn ingericht dat het toegankelijk is, voldoet aan de eisen van de museumbezoekers en voldoende ruimte en mogelijkheden biedt voor activiteiten voor en door bewoners van de stad. Wanneer deze basis staat is er alle ruimte om activiteiten te ontwikkelen en het museum op professionele wijze te vermarkten.

Een toegankelijk museum is 5 á 6 dagen per week open van 10.00 tot 17.00 uur. Hierbij moet er geen drempel zijn om het museum te bezoeken, maar bezoekers moeten zich welkom voelen en op professionele wijze worden ontvangen. Ook telefonisch moet het museum goed bereikbaar zijn. Dit vergt meer personele inzet ten aanzien van de balie en de administratie van het museum. Een mogelijke oplossing hiervoor zonder dat er een aanzienlijke verhoging van de structurele subsidie nodig is is het werken met werkervaringsplekken voor mensen in een participatie of re-integratietraject via de gemeente Oldenzaal.

Het bestuur wil wijzigingen aanbrengen in de aansturing van het museum. Is tot nu toe de eindverantwoordelijkheid neer gelegd bij een conservator, in het nieuwe bestuursmodel kiest het bestuur voor een directeur. In dit model zal het huidige bestuur meer een bestuur op afstand worden. De nieuwe directeur van het museum zal veel meer een verbinder zijn die actief contacten legt met mogelijke samenwerkingspartners en nieuwe projecten initieert. Specifieke kennis op bijvoorbeeld het gebied van educatie kan worden verkregen door de incidentele inhuur van externen. Andere taken kunnen worden uitgevoerd door vrijwilligers onder begeleiding van de directeur.